

ÖĞRENCİ MERKEZLİ DERS UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ*

İsa KORKMAZ**

ÖZET

Sosyal bilimlerin öğretiminde öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin kullanılması gerekli ve zorunludur. Çünkü sosyal bilimlerin özünde olan karmaşıklık, değişkenlik ve kestirilemezlik öğretimde tekdüzelik ve bilgi aktarımın ötesinde bir yaklaşımı gerekli kılmaktadır. Öğrenci merkezli öğretimin temelinde öğrencilerin düşünceleri, düşüncelerini ifade etmeleri, grup içinde tartışmaları ve konuyu sorgulamaları vardır.

Bu çalışmanın amacı üniversite seviyesinde sosyal bilimler derslerinin öğrenci merkezli olarak işlendikten sonra öğrencilerin uygulamaya ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Bu çalışma nitel araştırma geleneği içinde yürütülmüştür. Veri toplama aracı; araştırmacının tarafından geliştirilen öğrencilerin öğrenci merkezli yöntemle ilişkin görüşlerini ifade edebilecekleri açık uçlu soruların olduğu formlar kullanılmıştır.

Bu çalışmanın çalışma grubu; Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği anabilim dalında okuyan 207 birinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Eğitim Psikolojisi dersi öğrenci merkezli işlendikten sonra öğrencilerin yöntemle ilgili düşünceleri alınarak analiz edilmiştir.

Bu çalışmaya katılan öğrenciler genel olarak dersin işlenmesinde kullanılan tüm stratejileri ve öğretme-öğrenme ortamını olumlu bulmaktadırlar. Öğrenciler, dersteki uygulamaların derse devamda, aktif katılımı sağlamada, öğrenmeyi anlamlandırma, öğrenmede kalıcılığı sağlamada ve kendini ifade etmede olumlu etki yaptığını düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci merkezli öğrenme, Öğrenci görüşleri, Sosyal Bilimler Öğretimi

ABSTRACT

Using student centered teaching methods in social studies is necessary and required. Since social studies as an inherent are complex, changeable and unpredictable, teaching procedures in social studies are forced to use different teaching methods behind one way presentation of knowledge. Student centered teaching is based on students' thinking, expressing of thinking, discussing in group, and questioning of presented knowledge.

The aim of this study was to examine students' perception on the implementation of student centered teaching methods after experiencing student centered learning in lessons of college level. Qualitative research approach was used for research tool. Data collecting instrument which was constructed by researcher and was consisted of five open ended questions to take students' opinions after experiencing student centered learning.

The sample size of this study was 207 freshman of Elementary Education at Primary Education of Educational Faculty at Seljuk University. After implementation of student centered teaching in Educational Psychology, the perceptions of students about teaching methods and strategies were analyzed.

The most of students of this study have positive impression of strategies and atmosphere of teaching and learning in educational psychology. The students thought that student centered

* Bu çalışma III Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi'nde (18-20 Haziran 2007 Çukurova Üniversitesi, Adana) bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi

strategies that were used in the course had positive impact on attendance of course, active learning, meaningful understanding, permanent in learning, and expression of opinions.

Keywords: Student centered strategies, perceptions of students, teaching social studies

GİRİŞ

Günümüz eğitim sistemlerinde öğrenci merkezli yöntem ve teknikler yeni bir paradigma oluşturmaktadır. Öğrenci merkezli yöntem ve tekniklerin eğitimin hangi aşamalarında daha etkili ve verimli olduğu tartışılmaktadır. Özellikle literatürlerde konu alanları ve öğretim seviyeleri yöntem seçiminde etkili olmaktadır. Eğitim sistemleri öğretmen merkezli öğrenci merkezliye, bilgiyi ezberlemeden düşünmeye ve anlamlandırmaya doğru yönelmektedir.

Eğitim uygulamalarında öğrenci başarısına etki eden en önemli faktör olarak öğretmenin niteliği gelmektedir (Marzano, 2003). Öğretmen sınıfında öğretme-öğrenme ortamı oluşturmada kendinin geçmiş yaşantıları ve almış olduğu hizmet öncesi eğitim önemli bir yer tutmaktadır (Stronge, 2002). Özellikle eğitim fakültelerinde okuyan öğrenciler örgün eğitimlerinde farklı öğretim strateji ve teknikleri görmeli, gözlemlemeli ve mikro öğretimle uygulamalıdır. Diğer yandan öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları sayesinde daha kalıcı ve anlamlı öğrenme gerçekleşmektedir. Aktif öğrenme kuramına göre, tüm öğrenciler doğal olarak öz-güven, enerjik, öz-düzenleyici, toplumsal ve farkında olma duygularına sahiptirler ve öğrencilerin bu duygular içinde yaşamaları onların en temel ihtiyacıdır (Harmin, Toth, 2006). Bu duyguların olumlu gelişme sağlamasında öğrencinin içinde bulunduğu öğrenme ortamı ve kullanılan öğretim stratejileri önemlidir. Diğer yandan meta-analizi sonunda öğrencilerin akademik başarılarını artıran öğretim stratejilerinden bazıları, özetleme ve not tutuma, işbirliğine dayalı öğrenme, ödev ve alıştırmalar, sorular sorma ve oluşturma olarak gösterilmektedir (Marzano, Pikerling & Pollock, 2001). Öğretme-öğrenme süreci tüm öğrencilerin potansiyellerini tam olarak kullanabilecekleri fırsatları sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır (Danielson, 2002).

Türk Milli Eğitimde ilköğretim ve ortaöğretim programları yapılandırmacı (constructivism) yaklaşıma göre tasarlanmaktadır. Bu programları uygulayacak öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimleri esnasında yapılandırmacı programın nasıl uygulandığını görmeleri gerekmektedir. Yapılandırmacı yaklaşımın temel özellikleri; konuların ana kavramlar etrafında tasarlanması, öğrencinin sorgulaması, verilerle oynaması ve yorumlaması, enteraktif öğrenci- öğretmen ilişkisi ve öğrencilerin grup içinde öğrenmeyi gerçekleştirmesi olarak sıralanmaktadır (Brooks & Brooks, 1993). Hatta yapılandırmacı öğrenmeyi Vygotsky (1978) bireyin grubu, grubun bireyi karşılıklı olarak etkilediği öğrenme süreci olarak tanımlamaktadır (Costa, 2001). Yapılandırmacı öğrenmede öğrencinin rolü; aktif, sosyal ve yaratıcı olarak açıklanmaktadır (Perkins, 1999).

Araştırmanın Amacı: Bu çalışma amacı, üniversite seviyesinde sosyal bilimler derslerinin öğrenci merkezli olarak işlendikten sonra öğrencilerin yönetime ilişkin görüşlerini incelenmektir. Üniversite eğitiminde öğrencilerin öğrenci merkezli yöntemin uygulanmasına katılmaları ve uygulamaya ilişkin görüşlerini ifade etmeleri ileriki uygulamaların daha iyi olabilmesi için önemlidir.

Öğrenci Merkezli Ders Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Problem Cümlesi: Sosyal bilimler öğretiminde öğrenci merkezli ders işlenmesinde kullanılan öğretim stratejilerine ilişkin öğrenci görüşleri nasıldır? Bu problemin araştırılmasında aşağıdaki alt problemler kullanılmıştır.

a) Öğrencilerin her hafta derse gelirken işlenecek konuyu okuyarak derse özetini getirmelerine ilişkin düşünceleri nelerdir?

b) Öğrenciler derse, özet çıkarırken öğrendiklerini ve dikkatlerini çeken noktaları aynı sırada oturan arkadaşlarıyla paylaşarak başlamaları hakkındaki düşünceleri nelerdir?

c) Öğrencilerin, arkadaşlarıyla paylaşım yaptıktan sonra sınıfa yaptıkları paylaşım ve tartışma hakkında bilgi vermelerine ilişkin düşünceleri nelerdir?

d) Öğrencilerin derse istedikleri zaman sorularıyla aktif olarak katılmaları hakkındaki düşünceleri nelerdir?

e) Öğrenciler genel olarak dersin işlenişine ilişkin neler düşünmektedirler?

YÖNTEM

Katılımcılar: Bu araştırmanın çalışma grubu 2006-2007 öğretim yılı Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliğinde okuyan birinci sınıf öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu (% 75) bayan ve genel lise mezunu (% 71) öğrencilerden oluşmaktadır (bkz. Tablo 1).

Tablo 1. Demografik Bilgiler

Değişken	Grup	N	%
Cinsiyet	Bayan	155	75
	Erkek	52	25
Mezun olunan lise türü	Genel Lise	146	71
	Anadolu Lisesi	61	29

Araştırma Süreci: Araştırma 2006-2007 öğretim yılı bahar döneminde Sınıf Öğretmenliği birinci sınıfta okuyan öğrencilerinin almış oldukları Eğitim Psikolojisi dersinde gerçekleştirilmiştir. Dönemin ilk haftasında öğrencilere dönem programı dağıtılarak 14 haftalık sürede nelerin yapılacağı, derslerin işlenmesinde kullanılacak stratejiler ve öğrencilerin sorumlulukları açıklanmıştır. Dönemin sonuna kadar programda belirtilen konuların öngörülen öğretim stratejileriyle işlenmesi sağlanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analiz Edilmesi: Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen beş açık uçlu soruyu içeren bir form kullanılmıştır. Açık uçlu formlarda cevaplayana herhangi bir ipucu verilmemektedir. Bu tür yaklaşım derinlemesine ve orijinal cevaplar alınmasına yardımcı olmaktadır (Best & Kahn, 1989). Son haftadaki derste öğrencilere değerlendirme formu uygulanarak veriler toplanmıştır. Öğrencilere uygulanan değerlendirme formları toplandıktan sonra her bir soru için yazılan ifadeler gruplandırılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Öğrencilerin her hafta derse gelirken işlenecek konuyu okuyarak derse özetini getirmelerine ilişkin düşünceleri nelerdir?

Dönemin başında verilen programa uygun olarak öğrenciler her hafta derse gelirken o haftanın konusunu okuyup ve iki sayfa civarında özet yazarak derse gelmeleri gerekmektedir. Bu uygulamaya ilişkin öğrenciler düşüncelerini açık uçlu soruya cevap olarak açıklamışlardır. Öğrencilerin görüşleri analiz edildiğinde; 207 öğrenciden 186'sı (% 90) bu uygulamanın olumlu ve başarılı olduğunu ifade etmiştir. Öğrenciler özet çıkararak derse gelmelerinin;

Derse ön hazırlıklı gelme,

Sorumluluk kazanma,

Dersi daha iyi anlama,

Derse motive olma ve

Derse katılımı sağlama açısından olumlu olduğunu düşünmektedirler.

Öğrenciler derse ön hazırlıklı olarak gelmelerinden dolayı derse daha aktif katıldıklarını ifade etmişlerdir.

- *Derse gelmeden önce bir ön hazırlık yapmış oluyorduk. En azından hocanın azından çıkan şeyleri ilk defa duymamış oluyoruz. Konuya karşı yabancılık çekmeden, o konuyu daha iyi pekiştirebilme şansı buluyoruz.*

- *Derse hazırlıklı gelebilmemiz açısından doğru buluyorum. Ama biraz lise düzeyinde bir girişim oluyor. Sanırım böyle de olmasa birçoğumuz derse hazırlıksız gelirdik.*

Diğer yandan öğrenciler, derse gelirken özet çıkarmaları kendilerinin sorumluluk kazanma ve derste başarılı olmalarına yardımcı olmasına rağmen uygulamada bazı ikilemler yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Özellikle öğrencilerin bu ikilem yaşamalarında geçmiş yıllara ait çalışma alışkanlıkları ve üniversite öğrencisinin sorumluluğuna ilişkin düşünceleri etkili olmaktadır.

- *Özet çıkarırken çok zorlandım. Kendimi ilkokul çocuğu gibi zannediyordum. Çok sıkıcı geliyordu. Ancak özet çıkarmam faydalı olduğunu gördüm hem konu ile ilgili önceden biraz bilgim oluyordu. Bu sınavda yardımcı oldu. Hem de getirdiği puan sayesinde sınavda almam gereken nottan daha yüksek aldım.*

- *Ben lisedeyken böyle bir uygulama yapmaya çalışırdım ama başaramadım. Bu uygulamayı üniversitede uygulayacağım aklımın ucundan geçmedi.*

- *Özet çıkarmayı üniversite seviyesine uygun bulmayanlar ve özet çıkarmayı zamanında kullanmadıkları için alışmakta zorlandıklarını ifade etmektedirler*

- *Özet çıkarmak çok güzel. Derse adapte alma adına fakat liseden bu yana hatta ortaokulda ödev yapma alışkanlığımız gelişmemiş... Birde bizle dalga geçiyorlardı.*

- *İlk başlarda açığı çok sıkıldım. Kendimi ilkokulda gibi hissettim ama şimdi düşüncelerim çok değişti. Gerçekten çok faydalı oldu. Eğer özet çıkarmasaydım konuya bu kadar hakim olmazdım.*

- *Bu özet çıkarma işi bizim için uğraştırıcıydı. Bu özetler yüzünden arkadaşlarımız ilkokul çocuğu gibi ödev yapıp hocaya gösteriyorsunuz diye bizimle dalga geçtiler... Öğretmen olursam bu yöntemi kullanabilirim.*

Özet çıkarmayı 207 öğrenciden 21'i (% 10) olumsuz bir etkinlik olarak düşünmektedirler. Bazı öğrenciler özet çıkarma etkinliğine kesinlikle karşı

Öğrenci Merkezli Ders Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

oldukları gibi bazıları da özet çıkarma ile eğitim seviyelerini örtüştürmemektedirler.

- *Size çok kızıyordum. Kendimi ilkokul çocuğu gibi hissettim...*
- *Hiç zevk almadan yaptım bepsini. Ezizyet gibiydi.*
- *Bazen ödevler işkence gibi geliyordu. Çoğu dersinize de ödev göstermek için geldim.*
- *Bir üniversite öğrencisi ister çalışır ister çalışmaz yapabiliyorsa ne ala...*
- *Ödevlerin hemen hemen bepsini kitabı okumadan çıkardım.*

Öğrenciler derse, özet çıkarırken öğrendiklerini ve dikkatlerini çeken noktaları aynı sırada oturan arkadaşlarıyla paylaşarak başlamaları hakkındaki düşünceleri nelerdir?

Bu uygulamayı 207 öğrenciden 181'i (% 87) olumlu bulmaktadır. Öğrenciler, derse gelmeden önce okudukları ve önemli gördükleri yerleri derse başlarken arkadaşlarıyla paylaşmalarının, birlikte öğrenme ortamının oluşmasında faydalı olduğunu düşünmektedirler. Öğrenciler öğrendiklerini arkadaşlarıyla paylaşarak bir konuya farklı yönlerden bakma becerisi kazandıklarını ifade etmişlerdir.

- *...Kısacası "akıl akıldan üstündür" atasözünün gerçekleştiği kanıtlandı hayatımda.*
- *Paylaşım yaptığımda bazı atladığım noktaları fark ettim ve farklı düşünceleri tartışma fırsatımız oldu.*

Öğrenciler düşüncelerini ve öğrendiklerini arkadaşlarıyla paylaşarak kendi görüşünü savunma, farklı görüşe saygı duyma, düşüncelerini ifade etme ve yorum yapma gibi becerileri geliştirdiklerini ifade etmişlerdir.

- *Paylaşım yapmak konuyu daha iyi anlamamıza, o konu üzerinde düşünmemizi sağlıyor.*
- *Yorum yapma gücümüz artıyor bu sayede.*
- *Bu strateji olumlu katkı sağladı. Çünkü öğrenci arkadaşıyla tartışırken kendine güvenmeyi, cümleleri düzgün ve doğru kullanmayı, açık görüşlü, saygılı olmayı öğreniyor.*

Bu uygulamaya ilişkin 10 öğrenci (% 5) herhangi bir görüş ifade etmemişlerdir. Fakat 16 (% 8) öğrenci bu uygulamanın faydalı olmadığını düşünmektedirler.

- *Bu çalışmanın sınıf içinde ciddiye alınmadığını düşünüyorum.*
- *Paylaşımları bir türlü beceremedik. Sınıf ortamında yapılan tartışmalar biraz bizleri geriyordu durduk yere sıkıntı yaşıyorduk.*
- *Aşırı gürültü oldu.*
- *Aslında pek konuyla konuşmadık. Bu yüzden de bunu gereksiz buluyorum.*

Öğrencilerin, arkadaşlarıyla paylaşım yaptıktan sonra sınıfa yaptıkları paylaşım ve tartışma hakkında bilgi vermelerine ilişkin düşünceleri nelerdir?

Bu uygulamayı 207 öğrenciden 187'i (% 90) olumlu bulmaktadır. Öğrenciler, bu etkinliğin öğrencilerin derse aktif katılımını sağlama, kendilerini ifade etme, düşüncelerini test etme, farklı düşüncelere saygı duyma, düşüncelerdeki farklılığı

görme gibi becerileri kazandırma ve geliştirmede önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğrenciler bu etkinlikteki kazanımlarını öncelikle kişisel gelişim açısından ifade etmişlerdir.

- *Kendimi bir birey gibi hissettim.*
- *Konuşma eksikliğimi fark ettim ve düzeltme çalışmalarına başladım.*
- *Utangaç arkadaşlar bu duygusunu yendi.*
- *Benim toplum içinde konuşma fobim var hocam. Hatta derse gelirken bu korkuyla geliyor. Ama onunda insan bu korkusunu yenmiş oluyor.*
- *Bu konuda toplumda düşüncelerimizi rahat ifade edebilme özelliği kazandığımızı düşünüyorum.*
- *Bu uygulama insanın konuşma cesaretini artırıyor.*
- *Keşke ilkokuldan beri kendimizi ifade etmeyi öğrenseydik.*

Diğer yandan öğrenciler bu etkinliğin sınıf ortamında uygulanmasının öğretmen-öğrenci iletişimine olumlu katkı sağladığını düşünmektedirler.

- *Üniversiteye geldim geleli kendimi bir derste etkin olarak gördüm.*
- *Bu müthiş bir şey. Birçok hoca buna izin vermiyor ya da böyle bir uygulama yapmak istemiyor.*
- *Farklı yorumları başkalarında öğrenmek beni her zaman değiştirdiğine inanırım.*
- *...Özellikle hocam sizin tüm grupların düşüncelerini dinlemeniz çok güzel. Çünkü böyle bir öğrenci-öğretmen ilişkisi üniversitede pek alışılmış değil.*

Bu uygulama hakkında 7 (% 3) öğrenci herhangi bir görüş ifade etmemiştir. Fakat 13 (% 6) öğrenci bu uygulamanın etkili ve olumlu bir öğretim stratejisi olmadığını düşünmektedir. Bazı öğrenciler bu etkinliği kendi kişisel özellikleriyle uyuşmadığından dolayı olumlu görmemektedirler.

- *Ben bunu yapmayı hiç sevmedim hala da sevmiyorum. Belki de daha önce böyle bir şey yapmadığımız için zor geldi.*
- *Toplum karşısında konuşmayı pek sevmiyorum, beceremiyorum da.*
- *Zorunlu olarak yaptığım için bana bir işkence geliyor.*
- *İyi ama, konuşmak istemeyenlerin zorlanmaması lazım.*

Bazı öğrenciler ise bu etkinliğin amacı hakkında şüphelerini ifade etmişlerdir.

- *Derste hiç konuşmadım. Konuşmanın gerekli olduğunu düşünmüyorum. Çünkü düşünceleriniz hocanınki ile çelişiyorsa bunun acısını sonradan çekersiniz. Bunu yaşayan çok öğrenci oldu (geçmişte).*
- *Grupların en büyük sorunu budur. Kurban kim olacak. Ağzı iyi laf yapmanı konuştururlar.*

Öğrencilerin derse istedikleri zaman sorularıyla aktif olarak katılmaları hakkındaki düşünceleri nelerdir?

Bu uygulamayı 207 öğrenciden 184'ü (% 89) olumlu bulmaktadır. Öğrencilerin anlayamadıkları, merak ettikleri veya katkıda bulunmak istedikleri zaman söz olmaları onların derse aktif katılımlarını artırarak dersi tekdüzelikten kurtarmaktadır. Öğrenciler derse soru sorarak katıldıklarında konuyu daha iyi öğrendiklerini, anladıklarını ve akademik başarılarının arttığını ifade etmişlerdir.

Öğrenci Merkezli Ders Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Öğrenciler, derste kendilerine soru sorma veya görüşlerini ifade etme fırsatı verilmesinin kendilerinin derse aktif katılımı sağlamada önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

- *Bu sorular bizi derste daha aktif hale getirdi.*
- *İlk defa bu derste bocalar pasif öğrenci aktif durumda ders işlendi.*
- *Fikirlerimizi doğru veya yanlış ifade ettik.*
- *Merak ettiğimiz konulardaki soruları istediğim zaman size sorabildim.*
- *Dersimizdeki ortamın en beğendiğim yönü bu oldu. Yargulamadan cevap verdiniz.*
- *Genelde bocalar soru sormamıza müsaade etmezlerdi öğrencilik hayatımda. Fakat bu bölüme geldikten sonra bocalarımızın bize soru sorma fırsatı verdiğini gördüm ve bu konuda çok memnunum.*
- *Benim en sevdiğim bölüm burasıydı. Her söze muhalefet oluyordum. Herkesin düşüncelerine ortak olabiliyordum.*
- *Bazı öğretmenlerimiz o konuşurken parmak kaldırmamıza kızıyor. Ben buna sinir oluyorum ve saçma buluyorum. Neyse sizin dersinizde tam tersi olduğu için mutluym.*
- *Düşüncelerimi bir açık oturum gibi ifade etme fırsatı sağladı.*

Diğer yandan öğrenciler bu uygulamanın konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu düşünmektedirler.

- *Anlayamadığım konuların anında aydınlanmasını sağladı.*
- *Öğrenmemiz kolaylaştı.*
- *Tartıştık, anlaştık, öğrendik.*
- *Bu tabii ki bu uygulama mükemmel bir şey. Çoğu zaman (ortaokul-lise dönemi) bizim fikirlerimize başvurulmadı. Birileri anlattı, anlattı, anlattı ve biz çoğu kez dinlemedik. Ama bu yöntemle hem derse ilgimiz arttı hem de fikirlerimizin değerli olduğunu kavradık.*

Bu uygulamanın 207 öğrenciden 11'i (% 5) kendileri için olumlu veya olumsuz olarak herhangi bir etkinin olmadığını ifade etmişlerdir. Diğer yandan 12 (% 6) öğrenci uygulamaya kendilerinin katılmadıklarından dolayı etkinliği olumsuz görmekteyler.

- *Derste hiç soru sormadım.*
- *Hiç olmadı. Çünkü insandaki küçük yaştaki çekingenlik, öğretmenin ters tepki vermesi gibi unsurlardan dolayı derse katılmıyordum.*
- *Pek soru sormadım. Soruları dinlerdim ama pek dikkat çekici soru olmadı. O yönden gereksiz buldum.*
- *Soru sorma fırsatım olması çok güzel bir durum ama bir de ben sorabilsem. Sorum olsa da sormuyorum. Ya da çok merak edersem arkadaşşıma sorduruyordum.*

Öğrenciler genel olarak dersin işlenişine ilişkin neler düşünmektedirler?

Bu çalışmaya katılan 207 öğrenciden 188'i (% 91) genel olarak dersin işlenmesinde kullanılan tüm stratejileri ve öğretme-öğrenme ortamını olumlu bulmaktadırlar. Öğrenciler, dersteki uygulamaların öğrencilerin derse devamını artırma, aktif katılımı sağlama, öğrenmeyi anlamlandırma, öğrenmelerde

kalıcılığı sağlama ve kendilerini ifade etmelerine olumlu etki yaptığını düşünmektedirler.

Öğrenciler bu dersin öğrenci merkezli işlenmesinden dolayı dersten ve öğrenmeden zevk aldıklarını ifade etmişlerdir.

- *Akıcı ve kalıcı bir ders oldu.*
- *Eğitici, öğretici, adil, hakkaniyetli bir ders işlendi.*
- *Bence diğer dönemlerdeki sosyal konular da böyle öğrenilsin.*
- *Her hafta özet getirmek bizi her hafta okula gelmek zorunda bıraktı.*
- *Dersin işleniş tartışmalarla, paylaşımlarla herkesi uyamak tutacak şekilde o yüzden insan ister istemez dersi dinlemek zorunda kalıyor.*
- *Ben psikolojide nefret ettiğim halde dersi gerçekten sevdim.*
- *Öğretmenlik hayatım boyunca uygulayabileceğim bir yöntem.*
- *Daha önceki hiçbir dersimizde böyle bir uygulama yoktu. Diğer dersler genel olarak sıkıcı geliyordu. Bu dersimiz saat olarak tam işlenmesine rağmen daha zevkli ve verimli geçiyor.*
- *Kendimi liseden farklı bir yerde hissetmemi sağlayan bir dersti.*
- *Daha yolun çok başındayım ama şahsen ben bu dersin işlenişini gördükten sonra üniversitede okuduğumu hissettim. Çünkü düşünceleri rahat ifade edebiliyorduk.*
- *Bazen zor gelse de iyi bir uygulama. Çünkü diğer dersler hep ezber olduğu için bizde ezberci bir eğitime mecbur kalıyoruz.*
- *Haftalık özet çıkarmak, farklı kitaplar okumak hiç alışılmamış bir şey. Çoğu önce bu işe bozulmuştu. Çünkü bugüne kadar sadece dinleyen bir kitleydi öğrenci. Şimdi bir kişi bize ben öğretmeyeceğim siz öğreneceksiniz, sadece nasıl öğreneceğinizi söyleyeceğim diyordu. Bu yöntemde kendin için bir şeyler yapma ve öğrendiklerimin kendi çabamla olmasından dolayı zevk vericiydi.*
- *Samimi olarak söylüyorum; dersin işlenişini çok beğeniyorum. Bu zamana kadar hiçbir hocamızla sınıfta bir konu hakkında konuşmadık. Fikirlerimizi söylüyoruz, soru soruyoruz, anlatıyoruz. Kendimize güvenimiz artıyor. Toplum önünde konuşma fobimizi yeniyoruz.*

Bu çalışmaya katılan 207 öğrenciden 7'sinin (% 3) ders işlenmesine ilişkin genel değerlendirilmesindeki görüşleri olumlu veya olumsuz olarak gruplandırılmamıştır. Diğer yandan 12 öğrenci dersin genel değerlendirilmesinde olumsuz görüşler ifade etmişlerdir.

- *Derse her hafta gelip, ödev göstermek olmamalıydı.*
- *Devamsızlık hakkımızı kullanamamız iyi değil.*
- *Bana göre yanlış olan tek şey her hafta ödev istenmesidir.*
- *Derse kitaba çok bağlı kalındığı görüşümdedir. Teorik bilgiler ve tanımlar sıkıcı geliyor. Ayrıca Piaget, Erikson, Freud gibi kişiler çok kutsalmış gibi sunuluyor bize. Bence bizim kendi bünyemizde o şahsiyetlerden daha değerli ilim adamlarımız var. Bizim yabancı olan bu dayatmacı ve belli kişilerin (kişiliklerinin de sağlam olduğundan hiç emin değilim) fikirleri istikametinde şekillenen psikoloji eğitimine karşıyım.*

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Eğitim psikolojisi dersi içerik olarak sosyal bilimler alanının içindedir. Günümüzün eğitim paradigması Kuantum bakış açısıdır. Kuantum bakış açısında belirsizlik, kestirilemezlik, öznellik gibi özelliklerden söz edilmektedir. Dolayısıyla öğrencilere problemlere hazır çözümler öğretmekten çok problem çözme becerileri, kritik, analitik, yaratıcı ve yansıtıcı düşünme becerileri kazandırılmalıdır. Öğrenme sürecinde öğrenenlerin aktif olmaları ve bir bütün olarak gelişmelerinin sağlanması için fırsatlar sunulmalıdır.

Özellikle ileride eğitim sektöründe çalışacak olan eğitim fakültesindeki öğrencilerin hizmet öncesi eğitimlerinde yapılandırmacı öğretime ilişkin yaşantılara sahip olmaları gelecekte iyi bir eğitimci olmaları açısından önemlidir. Üniversitede derslerde öğrencilere aktif öğrenme veya öğrenci merkezli öğretim stratejilerini anlatırken bunların nasıl uygulandığı da gösterilmelidir. Özellikle sosyal içerikli derslerin öğretilmesinde “öğrenmek konuşmaktır, öğretmek dinlemektir” ilkesi hayata geçirilmelidir.

Öğrenci merkezli öğretim stratejilerinin kullanılarak; öğrencilerin özgüvenlerinin gelişmesine, düşünme becerilerini kazanmalarına, düşündüklerini ifade etmelerine, farklı düşüncelere karşı hoşgörülü ve saygılı olmayı öğrenmelerine yardım edilmelidir. Öğrencilerin derslerde aktif katılımları onların öğrendiklerini anlamlandırmalarına ve sorgulayarak öğrenmelerinde önemli bir etkisi olacaktır. Kısacası ilköğretimden yükseköğretime kadar örgün eğitimin tüm kademelerinde öğrenciler öğrenmelerinde sorumluluk almak zorundadırlar.

KAYNAKLAR

Best, J. W. & Kahn, J. V. (1989). *Research in Education*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.

Brooks, J., G. & Brooks, M., G. (1993). *In Reseach of Understanding: The Case For Constructivist Classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Danielson, C. (2002). *Enhancing Student Achievement: A Framework for School Improvement*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Costa A., L. (2001). *Developing Mind: A Resource Book for Thinking Thinking (3rd ed.)*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Harmin, M. & Toth, M. (2006). *Inspring Active Learning: A Complete Handbook for Today's Teachers (2nded.)*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Marzano, R. J. (2003). *What Works in Schools: Translating Research into Action*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Marzano, R. J., Pikerling, D. J. & Pollock, J. E. (2001). *Classroom Instruction that Works: Research Based Strategies for Increasing Student Achievement*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

İsa KORKMAZ

Perkins, D. (1999). *The Many Faces of Constructivism*. Educational Leadership, 57(3), 6-12.

Stronge, J. H. (2002). *Qualities of Effective Teachers*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.